

Νέα Ελληνική Γλώσσα 2019 Πανελλαδικές

Ενδεικτικές απαντήσεις

A1.Το κείμενο πραγματεύεται τις βασικές αξίες της δημοκρατίας. Αυτή βασίζεται στους ενεργούς πολίτες, αλλά η ύπαρξη τους προϋποθέτει κάποια ιδανικά, απότοκα ιδεολογικών συγκρούσεων του παρελθόντος. Πρώτο ο συγγραφέας παραθέτει το ιδανικό της ανοχής που περιστέλλει τον φανατισμό και δεύτερο αυτό τη μη βίας, αφού οι δημοκρατικοί νόμοι εξασφαλίζουν την ειρηνική διεκδίκηση συμφερόντων. Ακολουθεί το ιδανικό της «ειρηνικής επανάστασης», η ισχύς του οποίου -μέσα σε ένα δημοκρατικό περιβάλλον ελεύθερου διαλόγου- ανανεώνει την κοινωνική ζωή. Τελευταίο ο συγγραφέας αναφέρει το ιδανικό της αδελφότητας, που αποσοβεί αδελφοκτόνες συγκρούσεις. Κλείνοντας, επισημαίνει ότι η συνακόλουθη αναγνώριση από όλους μας της κοινής ανθρώπινης μοίρας είναι πλέον απαραίτητη στη σημερινή εποχή.

B1.

α.Σωστό

β.Λάθος

γ.Σωστό

δ.Σωστό

ε.Λάθος

B2.

- «Ποτέ μου δεν ξεχνώ τη διδαχή του Καρλ Πόπερ, σύμφωνα με την οποία αυτό που ουσιαστικά διακρίνει μια δημοκρατική εξουσία από μια μη δημοκρατική είναι πως μονάχα στην πρώτη οι πολίτες μπορούν να ξεφορτωθούν τους κυβερνώντες χωρίς αιματοχυσίες». Η διδαχή του φιλοσόφου Καρλ Πόπερ τεκμηριώνει και δίνει κύρος στην άποψη του συγγραφέα περί ιδανικού της μη βίας.
- «Στο έργο του Φιλοσοφία της Ιστορίας ο Χέγκελ χαρακτήρισε την Ιστορία ως “απέραντο σφαγείο”». Η άποψη του φιλόσοφου Χέγκελ τεκμηριώνει και επιβεβαιώνει με έναν emphaticό τρόπο την κρίση του συγγραφέα: «Η ιστορία του ανθρώπου είναι σε μεγάλο βαθμό ιστορία συγκρούσεων αδελφοκτόνων».

Με λίγα λόγια και στις δύο περιπτώσεις η επίκληση στην αυθεντία ενισχύει την πειστικότητα των λόγων του συγγραφέα.

B3α

1. Διδασκαλία, κήρυγμα, νουθεσία
2. κοροϊδία, σαρκασμού, γελοιοποίησης
3. συνύπαρξης
4. αντιπαλεύει, ανταγωνίζεται, αντιτάσσεται

B.1. Η φράση χρησιμοποιείται μεταφορικά. Σημασία: ατελείωτη αιματοχυσία

2. Η φράση χρησιμοποιείται μεταφορικά. Σημασία: που μας **καθοδηγεί ή κατευθύνει τη δράσης μας**

B4α.

1. «Οι τυπικοί κανόνες της δημοκρατίας, που τόσο συχνά γίνονται αντικείμενο χλευασμού, εισήγαγαν για πρώτη φορά στην ιστορία τρόπους συμβίωσης που είχαν στόχο την επίλυση των κοινωνικών συγκρούσεων χωρίς τη χρήση βίας»
2. «Θέλετε να δοκιμάσουμε να τις απαριθμήσουμε;»

B. Το περιεχόμενο της παρένθεσης επεξηγεί και διασαφηνίζει τη λέξη «αδελφότητα» με την παράθεση αντίστοιχου ξένου όρου.

Γ. η σύνταξη είναι ενεργητική γιατί το ρήμα της πρότασης είναι σε ενεργητική διάθεση.

Αλλαγή: «Μόνο από τη δημοκρατία επιτρέπονται η διαμόρφωση και η εξάπλωση ειρηνικών επαναστάσεων.

Γ.

Άρθρο: τίτλος

Ενδεικτικές απαντήσεις στο **κυρίως θέμα:**

Α ζητούμενο: στις ενέργειες με τις οποίες ο πολίτης κάνει πράξη τη δημοκρατία στην καθημερινότητά του,

- Σεβασμός στους θεσμούς, στους νόμους και στα **δικαιώματα** των συμπολιτών του. Δίνουμε παραδείγματα από την καθημερινότητα.
- **Ο πολίτης χρειάζεται να είναι ενεργός** και να θεωρεί υποχρέωσή του τη συμμετοχή στην επίλυση των κοινωνικών προβλημάτων μέσω της συμμετοχής του στον δημόσιο διάλογο. **Ο πολίτης επίσης πρέπει να είναι πολιτικοποιημένος και όχι κομματικά υποδουλωμένος** και να διατηρεί ελεύθερη σκέψη, γιατί η δημοκρατία δεν επιβιώνει με άβουλους οπαδούς και φερέφωνα των κομματικών επιτελείων.
- Να ενημερώνεται καθημερινά από ποικίλα δίκτυα ενημέρωσης, να φιλτράρει κριτικά τις πληροφορίες και να επιδεικνύει πνεύμα γόνιμης αμφισβήτησης.
- Να ενδιαφέρεται για τον συνάνθρωπο του, τον γείτονα του, τον τόπο του, το φυσικό περιβάλλον και όπου και όποτε χρειάζεται να σπεύδει να βοηθήσει (συμμετοχή σε κοινωνικά δίκτυα).
- Εθελοντικές δράσεις-εθελοντικό πνεύμα

- Να αναλαμβάνει ευσυνείδητα τις ευθύνες που επιτελεί στους διάφορους κοινωνικούς του ρόλους (επαγγελματίας, καλλιτέχνης, γονέας, συνδικαλιστής, πολιτικός, φοιτητής, εργοδότης κλπ.)
- Ψυχαγωγία και έμφαση στην αυτομόρφωση με στόχο τη συνεχή πνευματική του εξέλιξη- επίδειξη πνεύματος ανεκτικότητας στο διαφορετικό-δίνουμε παραδείγματα.

Β ζητούμενο: στις δράσεις με τις οποίες το σχολείο μπορεί να συμβάλλει στη διαμόρφωση ενεργών πολιτών με δημοκρατικό ήθος.

- **Διαπολιτισμική εκπαίδευση:** τμήματα, καθηγητές, προγράμματα και υποδομές με στόχο την ομαλή ένταξη παιδιών Ελλήνων του εξωτερικού και αλλοεθνών στο σχολικό γίνεσθαι. Καταπολέμηση του ρατσισμού (φυλετικού, θρησκευτικού, εθνικού, κοινωνικού) και καλλιέργεια οικουμενικής, διεθνιστικής και φιλειρηνικής συνείδησης
- αναβάθμιση του ρόλου μαθητικών συμβουλίων
- καλλιέργεια μέσα από την κριτική και διαδραστική διδασκαλία ανθρωποκεντρικών γνωστικών αντικείμενων (ιστορία, κοινωνιολογία, πολιτική αγωγή, φιλοσοφία) της δημοκρατικής συνείδησης και της πολιτικής υπευθυνότητας.
- Οργάνωση «αγώνων πειθούς» πάνω σε επίκαιρα και αμφιλεγόμενα θέματα
- επένδυση στον διάλογο και προσπάθεια εκ μέρους του διδακτικού προσωπικού ευαισθητοποίησης των μαθητών απέναντι στα ευρύτερα κοινωνικά προβλήματα
- ομαδοσυνεργατικό σύστημα διδασκαλίας (καλλιέργεια συνεργατικότητας και ομαδικού πνεύματος, ενίσχυση της αυτενέργειας και της επικοινωνίας μεταξύ των «διαφορετικών» μαθητών
- Εξωστρέφεια της σχολικής εκπαίδευσης-άνοιγμα στην τοπική κοινωνία: ποικίλες εθελοντικές δράσεις μαθητικής κοινότητας =καλλιέργεια εθελοντικής, αλτρουιστικής, ανθρωπιστικής και
- Αναβάθμιση της αισθητικής αγωγής: γόνιμη επαφή των μαθητών με τις τέχνες, βιωματική μάθηση-καλλιέργεια δημιουργικής και κριτικής σκέψης. Στόχος να γίνουν σκεπτόμενοι και δημιουργικοί πολίτες.